

Kristus Draudze

Ev. lut. baznīcas Rīgas Kristus draudzes izdevums

**ROBERTS
FELDMANIS,**
Virsmācītājs, Dr.
Theol., Baznīcas
vēstures profesors
(1910-2002)

Kristību diena

Šī diena kristīgajā draudzē – augsta, liela, skaista diena, pēdējā diena, kas noslēdz Ziemsvētku notikumus, kurā ir pieminēts, ka pie Mūsu Kunga un Pestītāja zvaigznes vadībā nāk Viņu pielūgt Austrumu gudrie.

Šai dienai kristīgā draudze ir atradusi arī vienu citu izskaidrojumu un pieminējuma veidu. Pavisam vienkārši Austrumu Baznīcā šo dienu sauc par kristību dienu. Un šinī dienā, vismaz Austrumu Baznīcas daļa, savās apcerēs, lūgšanās un pieminējumos piemin mūsu Pestītāja Jēzus Kristus kristīšanu. Šodien mūsu domas ir piesaistītas pie šīs Evaņģēlija vietas, kur Jēzus nāk no Galilejas uz Jordānu pie Jāņa Kristītāja, kas ir kristījis ļaudis, kuri ir sanākuši no visas Jūdejas un Jeruzalemes, un bargi un noteikti skubinājis uz atgriešanos no grēkiem.

Jēzus nāk pie Jāņa Kristītāja. Jānis Kristītājs ir pārsteigts. Viņš taču bija redzējis un apliecinājis Jēzus godību un lielumu. Viņš prasa izbrīnā – kā tas var būt, ka Tu nāc pie manis? Man vajadzētu būt no Tevis kristītam. Un, kad mēs tā domājam, tad mēs arī sakām: jā, patiesi, Jānim Kristītājam zināmā mērā taču ir taisnība. Jēzus taču ir augstāks, cienīgāks par viņu, kuram Jānis nav cienīgs pat atraisīt kurpju siksnas. Jēzus nāk pie viņa un saka kādu nopietnu vārdu, kas mums atslēdz kaut ko daudz dziļāku nekā tikai šis notikums – «Tam visam tā pēc kārtas ir jānotiek.»

Pie Jāņa Kristītāja nāca visādi ļaudis – mēs evaņģēlijā to lasām. Tur bij patiesi grēcinieki, kas sajuta savu grēku smagumu, tur bij arī liekuļi un ziņkārīgie, kuri gribēja redzēt, kas šeit notiek, un saņēma no Jāņa Kristītāja bargus nosodījuma vārdus. Un nāca ļaudis, kas meklēja, burtiski runājot, šo savu grēku un no savas grēcīgās dabas nomazgāšanu.

Viņu vidū stājās Jēzus. Šis notikums ir īpašs Kristus godības atklājums. Savā ticības apliecībā mēs apliecinām Viņu kā Patiesu Dievu no Tēva godības nākušu un Patiesu cilvēku no Jaunavas Marijas piedzimušu. Jēzus Kristus tai pašā laikā ir Dieva sūtnis un

Tanī laikā Jēzus atnāca no Galilejas pie Jāņa Jardānas krastā, lai tiktu viņa kristīts.

Bet Jānis tam pretojās un sacīja: "Man vajadzētu tikt tevis kristītam, bet tu nāci pie manis."

Bet Jēzus tam atbildēja un sacīja: "Tam tā jānotiek! Jo tā mums vajaga piepildīt visu taisnību." Tad viņš to atļāva.

Un kad Jēzus bija kristīts, viņš tūdaļ izkāpa no ūdens. Un, redzi, debesis atvērās, un viņš redzēja Dieva Garu kā balodi nolaižamies un uz viņu nākam.

Un, redzi, balss no debesīm sacīja: "Šis ir mans mīļais dēls, uz ko man labs prāts." (Mt. 3, 13-17)

Dieva lielā uzdevuma nesējs Tēva pilnvarā, Tēva spēkā un Tēva godībā, un Jēzus tanī pašā laikā ļaužu vidū. Ko nozīmē šī Viņa nokāpšana? Vai tā ir vienkārši tāda draudzības zīme, ka Viņš, apzinādamies savu godību, zināmā mērā arī iejaucas šo grēcinieku, šo liekuļu, šo dažādo cilvēku vidū, kā tas tagad kādreiz cilvēkiem ir modē – ka augstāki ierēdņi, vai pat valdnieki kādreiz iejaucas tirgus pūlī, ļaužu vidū, lai rādītu, ka viņi arī ir zināmā mērā vienoti, šiem ļaudīm.

Nebūt ne, tas nav Jēzus ceļš. Mēs apliecinām Jēzu, ticības apliecinājumā – Patiesi Dievi no Patiesa Dieva un Patiesi Cilvēks no Jaunavas Marijas dzimis.

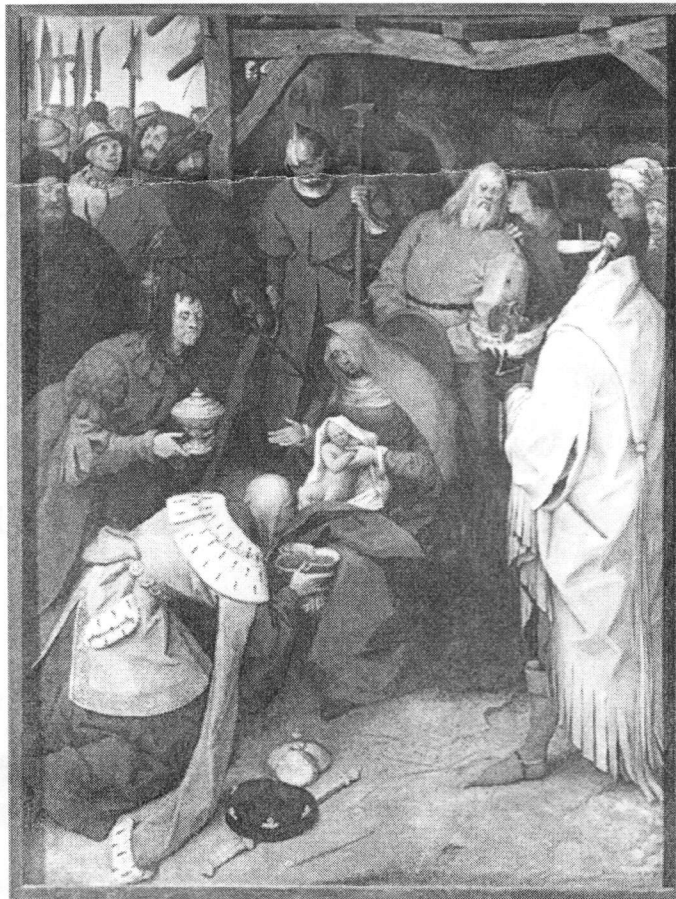
Šis divas piederības. Viņa pilnā piederība šai pasaulei, šai vienai tautai, no kuras vidus bija cēlusies Marija un tāpat daudzi, kas ap viņu pulcējās. Viņš ir viens no šīs tautas, līdzī turēdams viņas iestādījumus, būdams paklausīgs visās pamācībās, tempļa apmeklējumos un lūgšanās. Viens ar šo gaidītāju tautu. Arī Viņš tai pieder – tā ir Viņa dabas viena daļa. Visās lietās līdzīgs mums, kā saka apustulis, tikai bez grēka. Šī viena lieta atšķir Viņu, bet citādi Viņš ir cilvēks starp cilvēkiem. Viņš patiesi tāds mūsu priekšā arī parādās, mēs Viņu redzam izsalkušu un izslāpušu, mēs Viņu redzam nogurušu, ka Viņš meklē iespēju atdusēties un atpūties. Mēs Viņu redzam staigājam, tāpat kā visi pārējie gāja kājām garos ceļus pa Jūdeju, pa Samarijas ceļiem. Patiesi cilvēks visu cilvēku vidū – lai varētu iežēloties, lai varētu būt viens no viņiem, dzīvotu un dziļi saprastu, dziļi iežēlotos par to badu, ko cilvēka daba nes kā savu grēku nastu, kā savas sāpes, kā savu nelaimi.

Un tāpēc Viņš saka Jānim Kristītājam – lietām ir jānotiek pēc noteiktas kārtības. Viņš nāk pie Jāņa kā jūdu tautas loceklis, kā viens no viņu vidus, līdzīgs viņiem visās lietās, tikai bez grēka. Un tanī pašā laikā blakus stāv dievišķā godība. Jānis Kristītājs to viņam bij apliecinājis.

Tomēr ne tikai viens no mums. Cauri miesīgajai dabai, Viņa miesīgajam izskatam cauri, debesu mirdzums, dievišķais spēks un godība sevi apliecināja. Āmen.

Spreidīks par Mt. 3: 13-17. teikts 1999. g. 6. janvārī, Zvaigznes dienā

Nobeigums 6. lpp. →



Kāds mūsu draudzē bija 2007. gads un ko gaidām no 2008. gada

BENITA BRŪDERE, draudzes priekšniece

Gaidot 6. janvāri – mūsu draudzes Zvaigznes dienas balli, kad kuplā pulkā svinam mūsu draudzes atjaunošanas dienu – varējām atskatīties uz paveikto un plānot turpmāko.

Kas 2007. gadā ir paveikts baznīcas apsaimniekošanā?

LELB Virsvaldes prezidija sēdē 04.09.07. tika apstiprināts draudzes īpašumu apsaimniekošanas plāns. Draudzes īpašumu apsaimniekošanā izvirzīti šādi nosacījumi – draudzes īpašumiem jānodrošina draudzes un kapelas vajadzības:

- 1) Regulāra dievkalpojumu noturēšana kapelā.
- 2) Pastāvīgie un periodiskie pasākumi kapelā.
- 3) Mācītāja pieņemšanas stundas kapelā.

Izstrādāts plāns veicamajiem remontdarbiem kapelā. Plāns nav uzlikts tikai uz papīra, no tā 17 punktiem, vienu jau esam realizējuši – veikta **kapelas pamatu hidroizolācija**, un šis ir pirmais rudens, kad kriptā nav jūtams mitrums.

Sarīkojām 3 pavasara talkas. Uzturējām kārtībā baznīcas apkārtni, nopļāvām zāli.

Nākotnes nodomi:

1. Plānojam lūgšanu telpas remontu.
2. Domājam par modernas apkures ierīkošanu.

3. Gatavojamies mainīt elektroinstalāciju, tāpēc ļoti vajadzētu, lai atsauktos elektriķi (mūsu draudzē tādi ir!).

4. Gatavojamies pavasara talkai.

5. Veidojam draudzes mājaslapu internetā.

Diakonijas darbs:

Sarīkojām dārza svētkus Strazdumuižā.

Piedalījāmies Draudzes dienās Bārbelē.

Īstenojām Ziemassvētku akciju «Palīdzēsim piepildīties sapņiem». Apmeklējām slimos draudzes locekļus slimnīcās un mājās.

Mūsu draudzes dzīve

Divas reizes mēnesī rīkojam sadraudzības galdu, kad tiekamies ar saviem neredzīgajiem draudzes brāļiem un māsām.

Regulāri notiek gan Svētdienas skolas, gan katahēzes nodarbības un Bībeles stundas.

Turpinās sadraudzība ar mūsu draudzēm Vācijā un Amerikā.

Mums ir sirsnīgi kontakti un atbalsts no Londonas Sv. Annas draudzes, it īpaši no mācītājas Jānas Jērumas – Grīnbergas.

Divas reizes gadā izdodam draudzes avīzi.

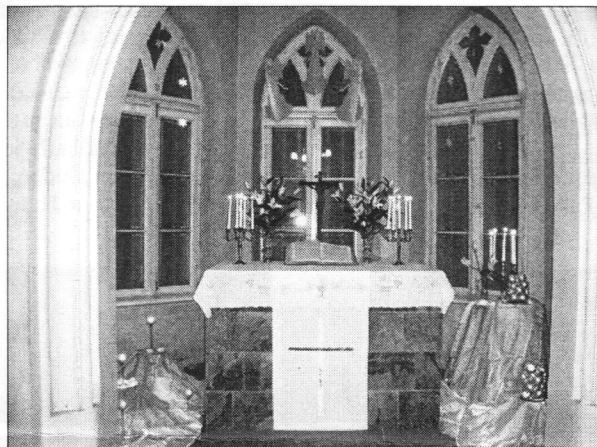
Šoruden aktivizējas draudzes jaunieši, tiek rīkoti jauniešu vakari.

Liels paldies visiem, kas

nesavtīgi kalpo draudzē un veic šos darbus!

Lai 2008. gads mums būtu svētības, mīlestības, kristīgas palīdzības un kalpošanas prieka pilns!

Novēlu mums visiem Dieva žēlastības pilnu 2008. gadu!



Kapelas altāra iekārtojums un svinīgais rotājums baznīcas svētkos mūs uzrunā vienmēr, un par to vislielākā pateicība Ausmai Gorbunovai!

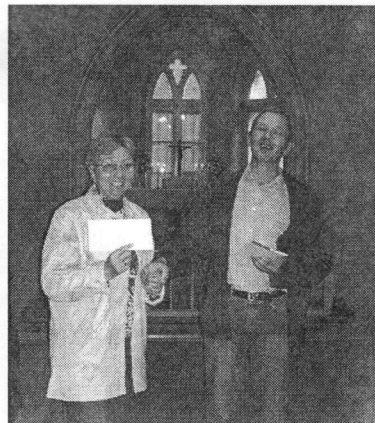
Ziedojums no draugiem Holckirhenā

Šoruden mūsu Jānis viesojās Vācijā, Holckirhenā pie brāļu draudzes. Tur viņu, kā jau visus mūsējos, uzņēma laipni un sirsnīgi. Par to liecina arī šis attēls, ko atradām draudzes mājaslapā. www.holckirchen-evangelisch.de,

Jānis atveda ziedojumu mūsu baznīcai (*attēlā*), par ko esam ļoti pateicīgi un lūdzam Dieva svētību mūsu atbalstītājiem.

Šajā avīzē gribam pateikties arī Benitai Brūderei par brīnišķīgi sarīkotajiem Ziemassvētkiem, par pūliņiem, ko Benita nav žēlojusi, lai sagādātu draudzes locekļiem to, ko viņi svētkos vēlējušies saņemt no Ziemassvētku vecīša!

Lai Tev katrā solī Dieva svētība un palīdzība, Benita!



«Turlaja kungs labprāt apmeklēja arī mūsu mazās Dītramscelles baznīcas Mihaela svētkus. Viņu tur sirsnīgi uzņēma draudzes locekļi, mācītājs Greiners un prāvests Šteinbahs. Par piemiņu no savas draudzes Turlajs pasniedza māc. Greineram nelielu māla zvanu ar Kristus baznīcas attēliem un saņēma pretī daudz sirsnīgu sveicienu draudzei Rīgā.» Tā rakstīts zem šī attēla, kas ievietots baznīcas mājaslapā.

Mācītājs Augusts Grigors par sevi

(Žurnālā *Jaunatnes Draugs* 1925. gadā)

Kā jau zinām, mūsu draudzi 1925. gadā dibinājis neredzīgs mācītājs Augusts Grigors (1879-1926), mācītājas Jānas Jērumas-Grinbergas vectētiņš. Piedāvājam šī neparastā cilvēka dzīvesstāstu viņa paša izklāstā.

Iepriekšējās avīzēs tikām tiktāl, ka Augusts, baku epidēmijas skarts, piecu gadu vecumā zaudē redzi, vēlāk pabeidz Strazdmuižas neredzīgo institūtu un kopā ar skolasbiedru Jāni Upedanu izveido savu uzņēmumu – izgatavo un pārdod sukas, kājslauķus un otas.

Neraugoties uz lielo konkurenci, uzņēmējdarbībā veicas labi. Abiem censoņiem izdodas savu veikalu paplašināt, izmantojot I. pasaules kara juku laikus. 1910. gadā Augusts Grigors apprecas ar Šarloti Rengu un drīz piedzimst meitas Mirdza un Lauma.

1908. gadā tiek nodibināta Baltijas neredzīgo biedrība «Filantropiju», kurā A. Grigors kļūst par priekšnieka biedru, vēlāk – priekšnieku. Kā pateicību par to, ka, neraugoties uz atņemto acu gaismu, viņam dzīvē tomēr veicies, Augusts Grigors vēlas sludināt Dieva vārdu. Viņš nokļūst Sv. Ģertrūdes draudzē un 1919. gadā pēc komunistu izdzīšanas kopā ar saviem draugiem nodibina «Kristīgo centrālo biedrību».

4. (Nobeigums)

Noīrējām jaunajai biedrībai telpas Rēveles ielā Nr.52. Pirmā svētdienā, novembrī, noturējām pirmo dievkalpojumu. No tā laika biedrība darbojās nepārtraukti, noturēdama dievkalpojumus savās telpās un arī citur. Viņai jau ilgākus gadus ir savs koris, kas kuplina dievkalpojumus; bez tam vēl atsevišķos gadījumos dievkalpojumus kuplina solo dziesmas un deklamācijas.

1920. gada 8. martā iestājos Latvijas Universitātē Teoloģijas fakultātē par brīvklauštāju. Fakultātē iepazīnos ar *stud. teol.* Leopoldu Rozi; lūdzu viņu man lasīt priekšā priekšmetus, kurus klausījāmie fakultātē. Manu lūgumu L. Roze labprāt paklausīja. Vasaras brīvdienas Roze pavadīja pie manis. Cītīgi mācījāmie grieķu valodu. Rudenī, kad lielākā daļa grieķu valodas klausītāju lika eksāmenus, tad arī es lūdzu mani pielaist pie eksāmena. Iznākums bija labs, jo drīkstēju skaitīties pie tiem, kas eksāmenu izturējuši ļoti sekmīgi. Pēc šī eksāmena iesniedzu dekānu padomei lūgumu ieskaitīt mani hospitantos un pēc eksāmenu nolikšanas, kurus man uzlika dekānu padome, – studentos. Manu lūgumu dekānu padome ievēroja, uzlikdama man par pienākumu nolikt eksāmenu latīņu valodā un citos priekšmetos. Pēc uzlikto eksāmenu nolikšanas, kļuva par pilntiesīgu studentu. Visu savu studiju laiku turējos kopā ar L. Rozi, vēlāko Sātes un Zemītes draudžu mācītāju. Daudzos priekšmetos ar mums kopā uz eksāmeniem nāca līdzī arī R. Slokenbergs, vēlākais Džūkstes mācītājs. Lasījām bez pārtraukuma ziemā un vasarā no rīta līdz vakaram, izņemot kad bijām universitātes klausītāvā. Tā studējot, vairs nevarēju savus spēkus ziedot savai darbnīcai, tāpēc viņa sāka nīkuļot. 1923. gada sākumā viņu pārdevu un saņemto naudu iemaksāju kā rokas naudu par vasarnīcu Rīgas jūrmalā (*A. Grigors iegādājās īpašumu Jaundubultos, līdzās Raiņa vasarnīcai*).

Studijas beidzām 1924. gadā: L. Roze, R. Slokenbergs un es. 1924. g., blakus universitātei, apmeklējām arī baznīcas virsvaldes garīgo institūtu. Arī šē mums bija eksāmeni jānoliek; tos sagatavojām līdz oktobrim. Oktobrī mūs eksaminēja bīskapa tēvs un citi institūta spēki. Pēc eksāmenu izturēšanas, mūs trīs

1924. g. 26. oktobrī Māras baznīcā bīskapa tēvs ordinēja. Mani aicināja Jelgavas iecirkņa prāvests Reinhards par savu palīgu Jelgavas Nikolaja draudzē. Jelgavā strādāju līdz maija mēnesim 1925. gadā, bet pēc tam noturēju vairākās Latvijas baznīcās evaņģelizācijas dievkalpojumus.

Rudenī sāku pārdomāt, ka būtu arī neredzīgiem jādod iespēja piedalīties pie garīgās dzīves izkopšanas. Jautājumu pārrunāju ar saviem draugiem un nācām pie slēdziena, ka jādibina neredzīgo un viņu piederīgo draudze. Pirmo dibinātāju sapulci noturējām 17. decembrī 1925. gadā un otru nākošā gada 3. janvārī. Pirmā sapulce notika Strazdu muižas neredzīgo iestādē, bet otrā – Latvijas Neredzīgo biedrības *Filantropija* telpās, Rēveles ielā 52. Minētās sapulces izvēlēja pagaidu valdi, sastāvošu no 12 personām. Ar baznīcas virsvaldes atļauju, ievēlējām 7. martā draudzes padomi un padome savā pirmajā sēdē ievēlēja mani par Kristus draudzes mācītāju (tā nosaucām savu jaundibināto draudzi). 1926. gada 18. aprīlī Sv. Pāvila baznīcā bīskapa tēvs mani ievēda Kristus draudzē par mācītāju. Lai Dievs debesu Tēvs dod man spēku šo amatu cienīgi pildīt!

Mācītāja Augusta Grigora

piemiņai

(† 22. jūlijā 1926.)

Vēl dzīvā atmiņā būs palicis *Jaunatnes Drauga* lasītājiem neredzīgais mācītājs A. Grigors, kura biogrāfiju tie lasīja ar interesi, pagājušā gada *Jaunatnes Drauga* 6., 7., 8., 9., 10. un 12. num. Tā kā š. g. 18. aprīlī pagājis gads no Kristus draudzes dibināšanas, kurā viņš strādāja kā pirmais, īsu laiku, un 8. maijā tiek šī diena atzīmēta ar dievkalpojumu Pāvila baznīcā, tad gribētos māc. A. Grigora piemiņai sniegt ziņas par viņa pēdējo dzīves gaitu.

10. jūlijā māc. Grigors aizbrauca viens bez pavadoņa uz Sātiem pie māc. Rozes. Uz vilcienu viņu pavadīja sieva un bērni. Tukumā viņu sagaidīja māc. Roze ar kundzi. Viņš gribēja 11. jūlijā noturēt Sātos dievvārdus un pēc tam vienu nedēļu paciemoties pie māc. Rozes kā pie sava studiju biedra. Svētdien, 11. jūlijā, uz kanceles ejot, viņa pavadonis nebija viņam atgādinājis, ka sakristeja durvis ir ļoti zemas un caur to viņš bija sasitis sev stipri galvu. Juties ļoti nelabi, bet spriedīki tomēr noteicis. Pirmdien bijis pavisam saguris un otrdien ataicinājis ārstu. Ārsts konstatējis stiprā mērā angīnu un mierinājis, ka tas jau nekas bīstams neesot, esot tikai tāda bērnu slimība, gan jau drīz pāriešot un varēšot atkal braukt uz mājām. Viņš arī apmierinājies un sacījis, lai uz mājām nekādu ziņu nesūtot, būšot tikai par velti uztraukt. Ceturtdien viņš lūdzis māc. Rozi, lai tomēr paziņojot sievai, lai atbraucot. Sieva atrada viņu ļoti vāju ar augstu temperatūru (39,4), bet tomēr pie pilnas samaņas. Sieva aizrādījusi, ka labāki būtu tūlīt uz mājām braukt, tur būšot vairāki ārsti, jo varot būt, ka bez angīnas, arī ir vēl kāda cita slimība. Bet māc. Grigors nav bijis pierunājams. Piektdien atkal ataicināts ārsts no Irlavas. Sieva aizrādījusi uz kādu sarkanu plankumu uz pieres. Ārsts atbildējis, ka tas nekas neesot, tas esot tikai tāds ādas iekaisums. Sieva lūgusi, lai taču ārsts uzmeklējot labi galvu, vai tomēr nebūtu kādas sekas no sitiena. Ārsts nav varējis neko konstatēt, jo galva bijusi vienos izsitumos.

Nobeigums 4. lpp.

«Kamēr balss skan, tikmēr dziedu!»



Alīnas kundze laipna kā vienmēr.

Droši vien katrs būs ievērojis vienmēr smaidīgu, kalsnu, sirnu kundzi, kas pastāvīgi sēž mūsu baznīcas solu labajā pusē. Un ja gadījies grēksūdzes vai vakarēdiena laikā būt Alīnas kundzes tuvumā, priecāties par viņas dzidro, skanīgo balsi.

Anitas Uzulnieces saruna ar ALĪNU RĀVIETI notika pēc 1. Ziemassvētku dievkalpojuma.

A. U.: Pastāstiet, lūdzu, ka jūs nācāt pie Dieva (ticības)?

A. R.: Man tēvs bija draudzes priekšnieks Doma baznīcā. Viņš ir dzimis Zviedrijā un ieceļojis Latvijā. Māte bija latvieti. Tad piedzimu es. Iedama skolā, sāku jau dziedāt Doma baznīcā.

A. U.: Un padomju laikos?

A. R.: Padomju laikos arī dziedāju Doma baznīcā. Vēlāk strādāju Dailes teātrī, tas bija tāds latvisks teātris, un visi jau zināja, ka es tur dziedu. Izziedājos solo visās draudzēs, arī kopā ar vijolnieku Šimku, kurš tagad jau Aizsaulē.

A. U.: Vai jums, ticīgiem cilvēkiem, Dailes teātrī bija kaut kā savā starpā... Smilģis jau bija katolis, cik zinu, diezgan aktīvs...

A. R.: Es strādāju par grāmatvedi...

A. U.: Es arī esmu tikpat kā uzaugusi Dailes teātrī, sekojusi visām Arnolda Liniņa studijām...

Šajā mūsu draudzes izdevuma numurā sākam ciklu Mans ceļš pie Dieva, kurā esam iecerējuši pastāstīt par mūsu draudzes cilvēkiem.

A. R.: Nu, padomājiet! Es 20 gadus nostrādāju grāmatvedībā. Es pie Smilģa pat noliku eksāmenu, viņš gribēja, lai eju tur, kur jādzied... un tad Artmane, kur viņai bija jādzied, es aiz skatuves dziedāju, un viņa tikai plātīja muti...

Iedomājieties! Un visas tās dziesmas es atceros. Konservatorijā Aldona Jozuus bija vadītāja, un viņa krievu laikā tās dziesmas (notis – red.) nededzināja kopā, bet atdeva man. Es jau te arī atnesu, iedevu

ērgelniekam.

A. U.: Un pēc Doma kādā draudzē jūs bijāt?

A. R.: Visur, kur dziedu, gāju arī baznīcā – Vecajā Ģetrūdē, Jaunajā Ģetrūdē, Pāvila baznīcā, tur Pārdaugavā, kur tie divi torņi, Slokas ielā...

A. U.: Mārtaņa baznīcā – tur es esmu kristīta...

A. R.: Tur mans dēls ir kristīts un iesaistīts. Viņš tagad Vecpiebalgā dzīvo, piecus bērnus audzina.

A. U.: Bagāta vecmāmiņa jūs esat! Žēl, ka tik tālu viņi dzīvo. Un ar to dziedāšanu – jūs jau arī īstā korī esat dziedājusi?

A. R.: Es vēl tagad dziedu – Mazajā Ģildē.

A. U.: Kas tur ir diriģents?

A. R.: Tur ir tāda Vallija, es uzvārdu nezinu. Bet es esmu visvecākā dziedātāja tur... Solo es esmu dziedājusi. Tā kā – kamēr man skan balss...

A. U.: Brīnišķīgi!

Mācītāja Augusta Grigora piemiņai

Sākums 3. lpp.

Svētdien sarkanais uztūkums bija pārņēmis visu seju. Uz sievas lūguma aicināja atkal ārstu, kurš teica, ka esot galvas roze, bet tas jau neesot nekas bīstams. Ārstam bijusi melna eļļa ar kolodijumu sajaukta, kura pāris dienās būšot izdziedēt. Bet cerēto labumu nekādu nesagaidīja, turpretī ar katru stundu māt. Grigors palika sliktāks. Naktī starp sestdienu un svētdienu viņš sāka stipri murgot. Svētdienas rītā viņu sieva ar asarām lūdza braukt uz mājām, bet viņš nebija pierunājams. Tomēr, ievērojot sliktu veselības stāvokli, viņa sieva izsauca no Rīgas slēgto auto. Aizveduši to uz Rīgu, viņa gribēja ievietot kādā privātā klīnikā. Tomēr tas viņai neizdevās, jo rīts bija vēl agrs un Dr. Auziņa klīnikā dežurējošā māsa noraidīja. Tāpat arī vācu Diakonisu slimnīcā. Pēdīgi māt. Grigoru aizveda uz 1. pilsētas slimnīcu, kur tika darīts viss, kas cilvēka spēkā stāvēja, tomēr nevarēja neko palīdzēt. Ārsti konstatēja galvas rozi un asins saģīftēšanos. Viņam bija arī vāja sirdsdarbība, kura jau otrdien (20. jūl.) draudēja apstāties. No otrdienas līdz ceturtdienai viņa sirdsdarbība tika mākslīgi uzturēta. Lai gan no pirmdienas līdz trešdienai viņš stipri murgoja, tomēr vēl visus pazina. Naktī no trešdienas līdz ceturtdienai viņš stipri murgoja līdz pulks. 12, bet tad viņš apzinājās, ka viņam būs jāmirst. Viņš sāka lūgt Dievu un viņa lūgšana bija tik sirsniņa un aizgrābjoša, likās, ka viņš Dieva priekšā stāvētu un ar viņu runātu. Viņš negribēja mirt, jo viņš vēl gribēja strādāt to darbu Dieva valstībai, ko viņš bija iesācis, bet Dievs bija citādi lēmis. Viņš prasīja atbildi savai lūgšanai no Dieva un, saņēmis, pateicās Dievam sacīdams: «Tu varenais, tu lielais un visuspēcīgais Dievs un bīskaps, es pateicos par tavu atbildi un es gribu palikt mierā apakš tavas varenās rokas». Viņš palika mierīgs ceturtdien visu dienu. Nemurgoja vairs un bija pie pilnas saprašanas, runāja kādus vārdus un teicās ļoti piekusis esam. Un 22. jūlijā, ceturtdienas vakarā, pulkst. ½ 11 klusi aizgāja pie sava Kunga, kurš viņu mīlējis ar mūžīgu mīlestību un pēc sava brīnišķīgā un neizdibināmā prāta pie sevis saucis. Māt. Grigors atstāj sievu un divas nepieaugušas meitenes Mirdzu un Laumu. Trešdien, 28. jūlijā pavadīja viņu uz pēdējo dusu, piedaloties bīskapa tēvam, vairākiem mācītājiem un nepārredzētam pavadītāju pūlim. Saldu dusu līdz augšāmcelšanās dienai! Māt. A. Grigors, beigdams savu īso un grūtuma pilno dzīves gaitu, varēja arī uz sevi attiecināt šos apustuļa Pāvila vārdus: «Labo cīnīšanos esmu cīnījies, tecēšanu esmu pabeidzis, ticību esmu turējis.»

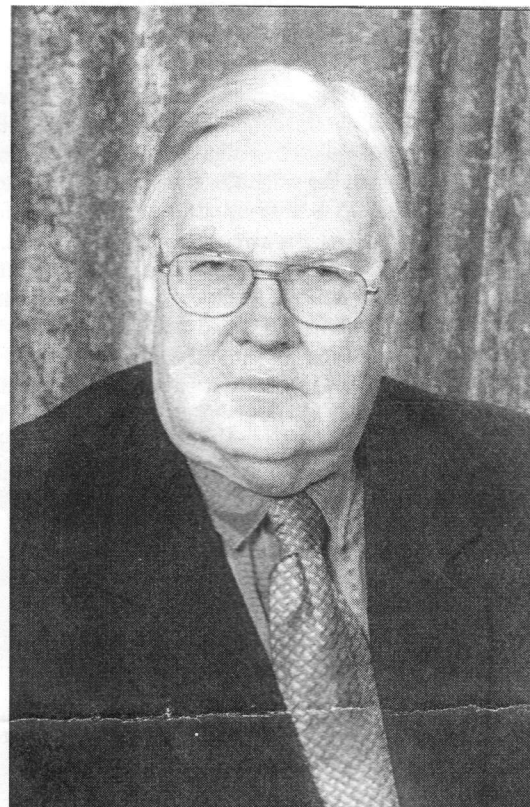
Pētera 2. gr., Tim. 4, 7.

Mans ceļš pie Dieva

Mana saskarsme ar garīgo mūziku

Varbūt tad, kad šis solīdais kungs tikai sēdēja starp mums, citiem baznīcējiem, daudzi nezināja ne viņa vārdu, ne nodarbošanos. Bet kopš tā brīža, kad viņš sēdās pie draudzes ērģelītēm (kad Una Stroda aizbrauca), gan viens otrs ieskatījās šajā kungā vērīgāk, kāds varbūt arī atpazīna viņa diriģentu un komponistu Jāni Kaijaku. Nu jau viņa un Jāņa Kaijaka, jaunākā, vadībā iestudētas vairākas pazīstamas operetes (brīvdabā un uz dažādām skatuvēm). Interesenti seko un jūt līdz šī radošā kodola centieniem atgūt reizi mūsu kultūras vadoņu tik vieglprātīgi aizlaisto Operetes teātra statusu. Daudzi droši vien lasījuši viņa biogrāfisko grāmatu «Mazliet par sevi un Operetes teātri», kas sniedz plašu šī laika kultūras un mūzikas dzīves panorāmu.

Ar Kaijaka kunga laipnu atļauju piedāvājam jums nodaļu no šīs grāmatas, kas labi iederas mūsu rubrikā Mans ceļš pie Dieva.



Maestro Jānis Kaijaks

Manā bērnībā mūsu ģimenē nekad netika apspriestas ar reliģiju saistītas tēmas, un mani vecāki baznīcu apmeklēja labi ja reizi gadā. Man māte bija pareizticīga, tēvs – luterānis. Es esot kristīts Mīlgrāvī – Baltajā baznīcā. Tā ka Vējaķu sala atrodas tuvāk pie Sarkandaugavas, dažkārt apmeklējām Trīsvienības baznīcu. Tās draudzes mācītājs Miervaldis Ķemers bija arī Mākslas akadēmijas profesora Vilhelma Purviša audzēknis un tādēļ vasarās ar savu gleznotāja kasti uz pleca daudz staigāja pa Lielo Vējaķu salu un gleznoja etīdes. Mēs, puikas, vērojām viņa darbu. Mācītājs mācēja ar mums sarunāties, un tādēļ 1942. gadā, viņa rosināti, sākām apmeklēt svētdienas skolu. Tur iepazinās ar Bībeles stāstiem un garīgām dziesmām. Man ļoti patika ērģeles. Arī pats gribēju iemācīties tās spēlēt. Vēlāk, mācoties mūzikas vidusskolas pēdējos lursos, jau spēlēju ērģeles Trīsvienības baznīcā. Konservatorijas Mūzikas vēstures nodaļas studente Biruta Dreize man piedāvāja pastāvīgu ērģelnieka darbu savā vietā Torņkalna baznīcā, kur satikos ar interesantu mācītāju Augstkalnu. Viņš bij mūzikas mīļotājs, tādēļ atļāva man vingrināties pie baznīcas ērģelēm. Pāris gadus, kamēr strādāju Torņkalna baznīcā, rīkoju ērģeļu mūzikas pēcpusdienas ar solistu un koru piedalīšanos.

1. vidusskolas orķestrī es iepazinās ar ļoti talantīgu kontrabasistu Arturu Grīnupu. Viņa muzikālās intereses tālu pārsniedza kontrabasa spēli, un viņš klusībā sacerēja mūziku. Pretēji man, viņam bija tieksme uz lielām instrumentālām formām. Kontrabasa spēli viņš privāti mācījās pie profesora Kumberga. Arturs vēlējās iestāties mūzikas vidusskolā, bet viņam nebija nekādu zināšanu mūzikas teorijā un harmonijā, tādēļ viņš lūdza mani palīdzēt viņam apgūt šīs disciplīnas. Vienas vasaras laikā mācījāmies kā mūzikas elementāro teoriju, tā pirmo harmoniju. Solfedžo nekādas grūtības nesagādāja, jo viņam bija absolūtā dzirde, un rakstīt diktātus vai saklausīt akordus Arturam bija nieks.

Rudenī Arturs Grīnups sekmīgi nokārtoja eksāmenus un tika uzņemts Jāzepa Mediņa mūzikas vidusskolas trešajā kursā.

Artura tēvs bija Rīgas Misiones un Dalbes draudžu mācītājs. Bieži viesojos viņa mājā kā Rīgā, tā Dalbē. Misiones draudzei bija arī savs jauktais koris. To vadīja konservatorijas Kordiriģentu nodaļas studente Velta Cera, savulaik populārās rūpnīcas «Straume» direktora Miervalža Cera māsa. (Tādu paradoksu tai laikā bija daudz, ka ģimenē viens bērns bija ticīgais, otrs – komunisti). Tā kā es pats mācījos kora diriģēšanu, sāku pildīt arī koncertmeistara pienākumus, un man radās ideāli apstākļi jaunradei. Uzrakstīju vairāk nekā 10 garīgo dziesmu, kuras visas tika nekavējoties atskaņotas. Strādājot ar kori, iepazinās arī ar Jāzepa Vītola, Artūra Feila, Oskara Šepska un citu autoru garīgajām dziesmām. Šajā periodā uzrakstītas arī manas garīgās kantātes. Gribu atzīmēt divas no tām – «Pļaujas svētku kantāti» un «Ziemassvētku kantāti». Abas šīs kantātes autora vadībā tika vairākkārt izpildītas Misiones draudzes baznīcā.

1953. gadā nācās ērģelnieka darbu pārtraukt, jo konservatorijā sākās runas, ka daži studenti piepelnoties, spēlējot baznīcā. Toreiz jau tādu tēmu nedrīkstēja apspriest, kur godīgāk pelnīt naudu – baznīcā vai krogā.

Palīdzēju arī savam kursa biedram Alfredam Tīsam, Rīgas baptistu draudzes ērģelniekam. Tur darbojās liels un labs jauniešu koris, tāpēc A. Tīss nolēma iestudēt F. Mendelsona oratoriju «Elija». Lai oratorija skanētu krāšņāk (orķestri organizēt nebija iespējams), pavadījumu atskaņoja klavieres un harmonijs. Es spēlēju harmoniju. Arī šim korim es uzrakstīju dziesmu ar E. Vankinas tekstu «Liiedienu zvani».



Kristību diena

➔ *Sākums 1. lpp.*

Jānim Kristītājam to jau bija Dievs Svētajā Garā no debesīm liecinājis. Brīdī, kad Jēzus izkāpj no ūdens, debesis atveras. Atskan Tēva paustā liecība – šis ir Mans Mīļais Dēls.

Ar šo brīdi Jēzus ieiet jūdu tautā kā, pirmām kārtām, pie tās sūtītais, kā tas, ko jūdu tauta bij gaidījusi. Tā vienīgā kvēli, dedzīgi, nepacietīgi un ar ilgošanos gaidījusi uz pestīšanu, nemācēdama saprast, kā tas varētu notikt, ka Debesis atvērsies un nonāks lielais iepriecinājums, lielais salīdzinājums. Viņš ir dzīvojis visam tam līdzī, Viņš pieder visam tam, bet Viņš nav tikai gaidītājs, Viņš nav tikai cerētājs. Viņš ir piepildītājs. Šeit Jēzus apliecina, ka Viņš saņem tās lietas, kurām tagad ir jānāk kā Dieva lielajai žēlastībai, kā Viņa vienreizīgajam darbam pie Izraēļa un pāri pār Izraēli visā pasaulē. Tas ir vienreizīgais Pestītāja izlīdzinātāja darbs, kas

sākās pie šīs gaidītājas tautas, caur tās locekļiem un caur šo Vienu, kas ienāk Izraēļu tautā it kā viens no viņiem.

Tomēr Viņš ir kaut kas cits. «Redzi, Mans mīļais Dēls!» Arī pārējā visa pasaule tagad atskārst, ka šis Viens, kas bija viens no viņiem un kas arī ir nebija viens no viņiem. To viņi neaizmirst un vienmēr saka: «Redzi, vai visa Viņa ģimene, visi viņa brāļi un māsas nav mūsu vidū? Vai viņš nav šī namdara dēls?» Viņi redz Viņu tikai kā vienu no savas tautas, savas kopības locekļiem. Taču Debesis dod Svētā Gara zīmi. Viņš ir kaut kas cits. No šīs vietas sākas Viņa gājums, Viņa staigājums pa Jūdejas un Samarijas ceļiem, sākas Viņa pasludinājums, Viņa dziedināšana, sākas tas ceļš, kas ar katru soli tuvina Viņu lielajam, pilnīgajam uzdevumam. Viņš kā upura ziedojums nāk Visaugstākā priekšā ar savas dzīvības upuri, lai ar to darītu lietas, kuras sniedzas tālu pār Izraēli un pāri pār cilvēku domām un prātu.

Un, kad atklājas Viņa godība, kad mēs lūkojamies mūsu Pestītāja gājumā, tad mēs varam sacīt: jā, mēs patiesi redzam tikai cilvēku, viņš patiesi viens ir tāds kā mēs, kas

pažīst ir nogurumu, ir sāpes, kas pažīst arī ceļa grūtības un izsalkumu, jā, Dievs ar mums. Taču no šī viena nāk kāds apliecinājums katrai dvēselei, katrai acij, kas vērtīgi lūkojas un nepaiet garām. Kas Viņš tāds, ka Viņam vētra un viņņi paklausa, ka Viņš vētras laikā, pieceldamies laivā, apsauc vētru? Vai Viņš ir tikai tas, ko mūsu acis redz? Vai Viņš ir tikai tas, kas, paņēmis divas maizes, tās izdala 5 tūkstošiem – tā ka visiem tika, un neviņam nepietrūka. Kā viņa tukšajās rokās tas varēja nākt? Vai Viņš tiešām ir tikai viens no mums – tas pats, kas mēs? Visā savā cilvēcīgajā staigāšanā mēs nepārtraukti saskaramies – nē, tie nav cilvēka darbi, nē, tas nav cilvēka spēks. Aiz šī cilvēka, kas it kā ir viens no mums, aiz šī cilvēka vai šinī cilvēkā ir kas tāds, kas liek viņu priekšā krist ceļos un sacīt – Mans Kungs un Mans Dievs.

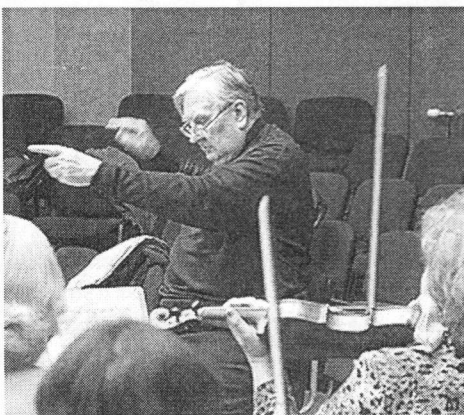
Šajā zīmīgajā dienā, kurā mēs redzam šo šķirtni, kuru parasti neapzināmies, kurai ejam garām, to it kā nemaz nemanīdami, nepieņemdami, Pestītājs ienāca mūsu vidū nevis kā nepazīstams gars, bet kā viens no mums.

Mana saskarsme ar garīgo mūziku

➔ Studiju gados dažkārt spēlēju ērģeles Jaunajā Ģertrūdes baznīcā.

Tur par ērģelnieci visu mūžu strādāja profesora P. Jožuusa meita Aldona (arī beigusi ēģelklasi). Viņa bija mūsu konservatorijas nošu bibliotēkas vadītāja, brīnišķīgs un kluss cilvēks. Tuvāk ar viņu mani iepazīstināja docents V. Utkins. Tikai pateicoties Aldonai, nošu bibliotēka tika saglabāta visā pilnībā. Saņemot attiecīgus valdības lēmumus par dažādu autoru nošu likvidēšanu, viņa tās no pirmajiem plauktiem pārvietoja uz pēdējiem. Tādēļ mums šodien nav zudusi Jāzepa Vītola garīgā mūzika, Ādolfa Ābeles, Jāņa Kalniņa, Jāņa Mediņa, Helmera Pavasara un citu komponistu skaņdarbi. Brīnos par viņas drosmi, jo, kā vēlāk izrādījās, bibliotēkas darbiniece Dēliņa bijusi čekas aģente (dokumentāli pierādīts). A. Jožuusa mani lūdza dažkārt viņu aizvietot dievkalpojumos Jaunajā Ģertrūdes baznīcā, it īpaši, ja baznīcas svētki iekrita darba dienās.

Arī vēlāk sacerēju garīgās dziesmas arhibīskapa vīru korim, kuru vadīja



Mēģinājumā Liepājā

diriģents A. Vainovskis, tai skaitā arī «Agnus De» vīru korim un ērģelēm. Pats klusībā Jāņa baznīcā noklausījies dziesmas pirmatskaņojumu.

Vēl mazliet gribu pastāstīt par mācītāju Miervaldi Ķemeru. Ar viņu man bija vissiltākās attiecības līdz manai aizbraukšanai no Latvijas. Diemžēl pēc atgriešanās viņu vairs nesatiku. Atmiņai no viņa man glabājas četras gleznas, kuru

otrā pusē ir uzrakstīts – «Nodota mūžīgā glabāšanā Jānim Kaijakam». Mākslas akadēmiju viņš beidza tikai pēc kara. Mācītāja Miervalža Ķemera gleznas netika izstādītas, un viņu neuzņēma Mākslinieku savienībā. Tomēr viņš visu mūžu gleznoja, bet ne jau mantas un naudas dēļ, kuras nekad nebija, jo viņš visu atdeva tiem, kam tās trūka vēl vairāk. Kā mācītājs viņš nebija populārs, jo necieta izlikšanos ne dzīvē, ne mākslā. Viņa gleznošanas manieri bija ietekmējusi V. Purviša skola, un viņš savā dvēselē bija vairāk mākslinieks, kurš vērtīgi seko visām mākslas parādībām. Kādreiz, atbildot uz manu jaunības maksimālismu, viņš teica:

– Neuztraucies, dzīve un laiks visu saliks pa savām vietām, kas ir manta (domāts mākslas darbs), tā nekad nepazudīs!

Man pazīstamu mūziķu vidū nebija īstu ateistu. Viens mazāk, otrs vairāk, bet visi kaut kam ticēja, un šo ticību nespēja iznīcināt ne marksims-ļeņinisms, dialektiskais materiālisms, ne komjaunatne, ne partija. Katrs mēs sirdī saglabājam savu ticību, savu Dievu.

Rīgas Kristus draudzes izdevums

Redakcijas adreses:

Anita Uzulniece: anitauz@inbox.lv, tālr. 29187510.

Inga Jēruma: injer@apollo.lv, tālr. 29435367

Iespiests tipogrāfijā NIPO, metiens 200 eks.

Paziņojums

Sestdien, 19. janvārī, visi laipni aicināti uz semināru «Misija», kas notiks *Luterāņu stundas* telpās Čiekurkalna 2. līnijā 1.